

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 5.

V Ljubljani, 6. marca 1890.

Letnik III.

Prvi shod katoliškega političnega društva.

V nedeljo dné 9. marca napravi „Katoliško politično društvo“ svoj prvi društveni shod v Ljubljani in sicer v redutni dvorani poleg cerkve sv. Jakoba. Odbor razpošilja udom in prijateljem društva povabila, ki naznanjajo, kaj se bodo razgovarjali na društvenem shodu.

Prvo, o čemer bodo govorili na shodu, je prošnja na gosposko zbornico za versko šolo na podlagi materinega jezika. — Kako da je dandanes mladina posebno razbrzdana, ki ne pozna nobenega strahu in nobene pokorščine, to je splošna tožba; tej razdivjanosti je mnogo kriva sedanja naša šola, ki se premalo ozira na versko vzgojo otrok. Pri nas na Slovenskem še ni tako hudo v tem oziru, ker se temu upira versko prepričanje našega ljudstva in ker imamo še mnogo poštenih in vernih učiteljev; toda tudi pri nas je v tem oziru slabše od leta do leta; zato treba Slovencem porabiti vsako priliko, da izjavijo svojo nezadovoljnost s sedanjo drago šolo ter da tirjajo versko šolo.

V novi šoli se pa tudi mnogo greši proti načelom zdrave vzgoje, ker se otrokom mnogokod vbija a, b, c v tujem jeziku v glavo; zato moramo zahtevati, da se povsod pouk v ljudskih šolah vrši v materinem jeziku šolarjev.

Ravno te dneve so zbrani udje gosposke zbornice na Dunaju, da se posvetujejo o šoli. Tudi ljubljanski škof biva že nekaj dni na Dunaju ter se vdeležuje razprav o šoli. Kakor so sedaj razmere, ni veliko upanja, da bi dosegli versko šolo, ker nima v tem oziru sedanja vlada nobene barve; zavila jo bo, kamor ji bo bolje kazalo: na levo ali na desno. — Vendar zaradi tega ne smejo molčati ljudstva;

še bolj glasno morajo povdarjati, da imajo stariši po naternih postavah prvo besedo pri šoli; da ima cerkev od Boga samega povelje, da uči vse narode in prav posebno mladino, zakaj nikjer ne beremo, — pravi duhovito škof Strossmayr — da bi bil Gospod rekel apostolom, ki jih je pošiljal učiti med svet: Ako pa pridete do kake šole, tedaj pojdite mimo nje naprej. Pri vsem tem ostane še državi pri šoli oblasti dovolj, da poskrbi za domoljubno vzgojo, na kar pa stariši in cerkev najbolj zanesljivo že sami delujejo.

Versko šolo hočemo imeti! Ta glas ne sme prej omolknuti, dokler je ne dobimo; ta glas dvigne „Katoliško politično društvo“ na prvem svojem shodu prvokrat in glasilo ga bo v prihodnje povsod, kjer bo vršilo svoje društvene shode. Stariši naj zvedó, da pri šoli nimajo samo groznih davkov, da imajo tudi pravico tirjati šole, kakoršne se jim primerne zdé.

Sploh se pri nas ljudje še premalo zavedajo svojih državljanskih pravic; na tihem sicer med seboj tožijo o velikih davkih, o brezverskih postavah itd., toda da bi se zbirali v političnih društvih, da bi glasno zahtevali svoje pravice, da bi hodili radi volit, zato se premalo spodbujajo. In ravno v tem oziru se bodo na shodu razpravljali nameni našega društva, da bo v naših razmerah tembolj uspešno delovalo, da bodo ljudje poznali natanko svoje pravice.

„Katoliškemu političnemu društvu“ je pa tudi namen pospeševati gospodarski napredek našega ljudstva; delovalo bo torej v ta namen, da dobi vsakdo svojemu delu in stanu primerno plačilo, da mora tudi med revnejšim in bogatinom vladati pravica,

ne pa moč. V sedanjem času so posebno na slabem mali obrtniki, vzlasti stavbeni obrtniki, kakor: zidarji, tesarji, mizarji, ključavničarji, studenčarji, kleparji, pleskarji itd., za katerih pravice tudi novejša obrtna postava ni nič poskrbela. Tako postav so hoteli letos pretresati v državnem zboru, a veliki podjetniki so to preprečili in načrt se je odložil za poznejše čase in blizu 50 tisoč stavbenih obrtnikov v Avstriji gleda s strahom v prihodnost in se povprašujejo, kako jim bo mogoče preživljati sebe in svoje.

Za te zapuščene male obrtnike se bo oglasilo naše društvo ter poslalo prošnjo na državni zbor, naj kmalu dožene tako stavbeno-obrtno postavo, ki bo natanko določila razmero med stavbenimi podjetniki in med stavbenimi malimi obrtniki in tudi zadnjim zagotovilo obstanek in življenje. Tudi v Ljubljani smo imeli zadnja leta večkrat priliko opazovati, da bi bilo tudi pri nas dobro, ko bi bile te

razmere vravnane, tedaj bi malemu obrtniku saj beračiti ne bilo treba za svoje krvavo in pošteno zaslužno plačilo.

Društveni shod bo torej na vse strani zanimiv; opravičeno torej odbor pričakuje obilne vdeležbe. Ker ni treba plačati nobene vstopnine in ker društveni udje smejo povabiti in pripeljati tudi druge prijatelje društva, je upati, da se bo prostorna dvorana v reduti napolnila s poslušalci; to tem bolj, ker se nam tudi z dežele, posebno iz ljubljanske okolice, n. pr. iz Št. Vida poroča, da se bodo društvenega shoda vdeležili. — Kdor se hoče prepričati, da ima „Katoliško politično društvo“ najboljše namene, za katere hoče delovati z vsemi dovoljenimi pomočki, ta naj si oskrbi povabilo na shod in naj pride v nedeljo zvečer v redutno dvorano, katero je hvalevredno za ta večer društvu prepustil brezplačno slavni deželni odbor kranjski.

Kaj je novega po svetu?

Leon XIII. papež je dopolnil 80 let svojega življenja; kardinali so mu ob tej priliki čestitali in mu želeli še mnogo let gotovo v imenu vseh katolikov; celo brezverski listi so ob tej priliki slavili sedanjega sv. Očeta. Slaboten sicer na telesu je Leon XIII. še vedno čvrst na duhu in noč in dan

pri delu. Niso še potihnili glasovi njegove okrožnice o „dolžnostih kristijanov“, že zopet pripravlja papež pismo o razmerah delavcev, katerim hoče s svojim vplivom izboljšati žalostno stanje. Daj Bog, da nam iz Rima še dolgo sveti luč na nebu — Leon XIII. — Na *Dunaju* se sedaj najbolj zanimajo za šolsko

Listek.

Pomladnji cvet.

(1. postna podoba.)

V hiši gospoda Balbina v Londonu je vladalo veliko veselje; oče, general v angleško-indijski vojski, prišel je čez dve leti zopet domu, da bi nekaj tednov preživel v domači družini ter se odpočil od velikih naporov vojaškega življenja. Bogata hiša se je svetila v svetlih lučih, in dasi je zunaj gospodovala ojstra zima odeta v gosto neprozorno meglo, bilo je vendar v hiši vse v zelenju in cvetju.

Zvečer sedi družina pri večerji; na prvem mestu oče, okrog 50 let star, poleg njega žena, okoli pa osemletni sinko, 19letna Marija, 16letna Eliza in manjša 13let stara Ana.

„Kako to“, pravi oče, „da me nič ne vprašate, kakošne odpustke da sem vam prinesel iz Azije?“

„Oče, da ste se le vi vrnili zdravi, da imamo le vas zopet v svoji sredi, drugega ne potrebujemo“, odgovarjajo v eni sapi otroci eden za drugim veseli, da je oče nocoj z njimi čez navado domač in prijazen.

„Veseli me, in vem, da me imate radi, vendar vaša skromnost tudi zasluži plačilo. Prinesel sem vam posebno lepih nenavadnih daril, pa jih najbrže še par dni ne bo z blagom za menoj; med tem pa nocoj dam vsakemu pravico, da si izprosi od mene, kar želi, in jaz mu rad spolnim prošnjo. Marija, kar začni. —“

„Najrajše bi jaz imela“, spregovori po kratkem premisleku Marija, „ko bi smela kedaj popotovati čez morje na Nemško in po drugih krajih Evrope.“

„Jaz tudi — jaz tudi“ — vsklikne ob enem bratec in Ana.

„Le mater prosite, da vas spremlja, jaz vam potem prošnjo rad uslišim.“ Gospa prosi otrokom to precej oblubi.

„Kaj pa je tebi, Eliza, da tako molčiš in se ne pridružiš veselju tvojih sester in brata“, vpraša general 16letno svojo hčerko. — Ta pa resna vstane, vpre svoje lepe oči v očeta ter proseč prime za njegovo roko. S strahom so drugi opazovali, kaj da oče poreče na prošnjo Elize. — „Oče“, začne deklica drhtečim glasom, „pred vsem vas prosim odpuščenja.“

„Kaj si pač zakrivilo, blago dete, reče oče hčeri, jo pogladi po licu v znamenje svoje ljubezni

vprašanje, katero ima priti v razpravo v gospodski zbornici; politične razmere sedanje pa kažejo, da se bode vsa stvar zavlekla za poznejše čase. — Minister za finance ali denar bo preosnoval davke, da bodo bolj enakomerno razdeljeni med bogatini in revnimi. — Na *Francoskem* so zopet ministri med seboj needini; eden je že odstopil; sploh pa časniki poročajo, da se tudi drugi ministri ne bodo več dolgo držali. Vedno novi ministri, a vsi so jednaki, kakor jajce jajcu; le na tem jim je, da zvrstoma prihajajo k polnim jaslim; ko si nabere denara, zopet se drugim umaknejo in tako se državni dolgovi silno množé na troške ljudstva. Taka je vsaka brezverska vlada. — Na *Nemškem* je pri zadnjih volitvah Bismarck žel, kar že veliko let seje. On je pri svojem delovanju vrgel pravico od sebe in rabil le moč, danes

je zatiral Poljake, jutri verne katoličane in kmalu zopet uboge delavce. Vpeljal je splošno volilno pravico, ker je mislil, da bo to v njegovo korist; toda sedaj so delavci pokazali, da se hočejo tudi oni ravnati po Bismarcku: Kdor huje, tisti zmaguje. Preslišali so glas cesarjev namenjen delavcem in volili so svoje zastopnike, ki hočejo, ko pridejo do moči, vse uničiti in nov red vstanoviti na svetu. Bismarck mora spoznati, da kdor veter seje, žanje vihar; tudi železna roka omaga, kjer ni vere in vesti. — Na *Portugalskem* in *Španjskem* se vedno bolj širi republikanska stranka, ki namerava pregnati vladarje in ustanoviti ljudsko vlado. — *Bolgarska* je morala plačati Ruski 3½ milijona rubljev za zaostalo vojno odškodnino; ko bi se bila obnesla zarota, bi morebiti tega Bolgarom ne bilo treba plačati.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Za leto 1889 je imela dežela od naklade na žgane opojne pijače nad 150 tisoč gld. čistega dobička. — Na Mirni je umrl g. Mat. Kušar, bivši poštar in ranocelnik, 90 let star. — V Zalogu se je povozil in tudi vsled poškodovanja umrl mlinar Janez Primar, mož-poštenjak! — V Planini sta na pepelnico neznana tatova vlomila v hišo g. župnika; posebnega nista dobila, a pokrepčala sta se s klo-

basami in pobrala nekaj drugih reči, a imela sta smolo, kuharica ju zapazi, pokliče ljudi in kmalu sta ptička v rokah orožnikov; premišljevala bota v ječi, da ni dobro na pepelnico jesti tujih klobas. Eden teh postopačev je Ljubljanečan drugi iz Gornjih Gameljnov. — Železnica iz Ljubljane v Kamnik bo stekla, kakor pravijo v sredi meseca oktobra; proti koncu lanskega leta so začeli pri Črnučah delati most

ter vesel gleda nedolžni obraz svojega najboljšega otroka — „Storila sem nekaj, kar je zelo važno, odločilo za moje življenje“, pravi Eliza.

„No, pravi oče, pa ne, da si se med tem časom zaročila s kakim ženinom; malo zgodaj bi bilo to za-te p. mojih mislih.“

„Ne, oče, tega nisem storila; pač pa sem, ko vas ni bilo doma z maternim dovoljenjem — oče, ne odtegite mi svoje roke — pač pa sem prestopila v katoliško cerkev.“

Viso stol-naslonjač se preobrne, tako hitro je skočil genral po koncu; strogo, prav kakor je imel pri vojakih navado, reče Elizi: „To je bila slaba burka, pusi to!“

„Ne, oče, jaz si ne upam z vami uganjati burk, kar sem povedala. sem res storila in prosim vas za to edino milost, da zaradi tega ne boste na-me rejevoljni, obetam vam, da hočem tudi v prihodnje ostati vam pokorna in vdana hči.“

Resen se obrne oče k materi: „Ali je to res, kar Eliza govori?“ — Žena s strahom pritrdi, da je res in hoče vstati, da bi tudi prosila za hčer. Toda mož jo posadi nazaj na stol in reče Elizi: „Kar si storila, precej moraš preklicati.“

„Oče, tega ne morem, tega ne smem storiti, tega ne bom storila nikoli,“ odgovori hčerka odločno.

General namigne ženi in ta, ki je poznala, kako nagel in oster je mož, da bi bila sedaj vsaka beseda zastoj, gre hitro z otroci v drugo sobo in Eliza ostane sama z očetom; čakal jo je hud boj, šlo ji je za najsvetejše, boriti se je imela za svojo vest, za svoje versko prepričanje. Bili so trenotki, katerih ni Eliza nikoli pozabila.

General Balbin pozvoni in služabniku nekaj naroči, precej se sluga umakne in z njim tudi hčerka. Kmalu za tem, ko se je polegel vihar, stopi v sobo gospa.

„Kje je Eliza?“ vpraša urno žena.

„Na moje povelje je zapustila hišo, ona ni več moj otrok in jaz nečem, da bi se v naši družini še kedaj imenovalo njeno ime!“ Te strašne besede zgovori oče s toliko odločnostjo in tako strogo, da ni bilo nobenega ugovarjanja. Žena vsa zbegana išče v trenotku pomoči okoli sebe, a ko upre svoje oči v resnega moža, ki razjarjen ne pozna nobenega usmiljenja, omahne omamljena — izgubila je najboljšega otroka; take izgube ne prenese rahločutno materino sree.

čez Savo in upajo, da bodo to delo zvršili do aprila; kamenja, lesa in drugega gradiva za stavbo so že obilno pripravili čez zimo. Želimo le, da bi posebno domači obrtniki in delavci imeli pri tem podjetju primerna dela. Kamniški župan g. Močnik in pa svetovalec Murnik in Hajek podali so se na Dunaj razložiti nevarnost in veliko škodo, ki bi zadela Kamnik, ako bi kolodvor zidali na severni strani blizu tovarne za smoduik. — V Kranju je umrl dne 21. februarja občespোštovani hišni posestnik gosp. Fr. Gogala, ki naj v miru počiva! — Dne 19. februarja so našli na Križni Gori blizu Cola pri Vipavi mrtvega kmečkega fanta Česnika iz Križne Gore; pokopali so ga, ker so menili, da se je ponesrečil, a ljudje govoré, da so ga drugi ubili. Preiskava bo pokazala resnico; gotovo pa je, da je Česnik žrtev predpustnega norjenja. — Umrl je 20. februarja v Podlipi pri Vrhniku g. Karol Kurent, ondotni duhovnik; pokopal ga je č. g. dekan iz Vrhnik. N. v m. p.! — Pri občinski volitvi v Bohinjski Bistrici so bili izvoljeni: Jakob Preželj, iz Bistrice, župan; svetovalci: Jože Sodja, Martin Ravnik, Janez Mencinger, Jožef Rozman. — V Velesovem je pogorela hiša posestniku Janezu Kernu. — Pri Jesenicah se je v neki hiši na Savi zadušil mladi delavec Fr. Cegnar iz Druljovka. — V St. Petru se je med hišne posestnike občinske razdelila ustanova pokojne gospe Kalistrove; vsak opravičenec dobil je po 17 gld., kar jim vsled slabih letin posebno letos dobro služi. — Pri občinski

volitvi v Ratečah na Gorenjskem je izvoljen za župana g. Jožef Pintbah, za odbornika pa J. Kavalar in J. Juvan. — Županija Vojsko nad Idrijo dobila je pismonošo, ki oskrbuje trikrat na teden pošto med Vojskim in Idrijo. Ta posel oskrbuje trgovec in posestnik Andrej Čor. — Na Igu so pustni ponedeljek slovesno ustanovili bratovščino in družbo treznosti; vdeležilo se je slovesnosti ljudstva, kakor ob praznikih.

Od Celja. (Kako se kupuje pamet?)

Casnik „D. Wacht“ naznanja, da je v Vitanje prišel neki agent in iskal vinske kupce. Na limance sedla mu je gospa Šm. Ta se je dala pregovoriti ter naročila dva polovnjaka vina in podpisala pogodbo. Agent hišo zapustivši se je pred drugimi ljudmi pobahal, rekši, da je gospa kupila vina za dva vagona, t. j. dva železnična voza. Ko je ona to zvedela, je naročilo hitro odpovedala agentu in še isti dan telegrafovala ter pisala agentovemu gospodarju v Dombovar na Ogerskem, naj vina nikar ne pošilja. Toda pomagalo ni nič. Naložili in odposlali so dva vagona z vinom. Gospa poslatve ni hotela vzprejeti. Vsled tega so vino prepeljali nazaj na Ogersko. Ali židov o vinu ni maral nič več vedeti, ker je vsled podpisane in sebi v prid dobro okovarjene pogodbe imel pravico misliti samo na denar. Da se v Dombovaru na kolodvoru znebijo vina in si za druge reči prostor napravijo, so vino prodali po dražbi. Skupili so premalo. Sedaj odpošiljalec toži gospo še za 1114 gld., da se mu poravna dolg in popla-

Pol ure pozneje zavlada je smrtna tišina v Balbinovi hiši; general še hodi po svoji spalni sobi. „Bil je moj otrok, torej moja last; in drznila si je vzdigniti se proti meni in nasprotovati mojim ukazom — proč z njo, zaslužila je kazen, jaz je več ne poznam.“ Tako je govoril oče in sam sebi opravičeval svoje nečetovsko ravnanje. Tega pa ni hotel vedeti, da prvo pravico do človeka ima Bog, in da je človek dolžan Bogu bolj pokoren biti, kakor ljudem.

In Eliza?

S silo je po ukazu generalovem služabnik pahnil Elizo, rahlo za gorko sobo napravljeno, skozi hišna vrata in Eliza je ostala sama na sredi ceste; strahu in mraza se je tresla uboga revica, ki je storila prvo stopinjo na križevem potu za Gospodom. Srce ji je hotelo počiti. Domača hiša in domači njeni, to je bilo do sedaj njej vse, to je bil njen raj. In sedaj je naenkrat vržena iz svojih nebes; dušna britkost jej trga srce in skrb, kam da se hoče obrniti v temni noči, jo vznemirja. Najraje sevéda bi bila počakala pred vrati drugega dne ter še enkrat pokleknila pred očeta, a poznala ga je, vedela je, da je saj za prvi začetek pri njem vsaka beseda brez uspeha. — Kam pa sedaj, v pozni noči, kam

v mrzli zimi ubogo dekle, ki je vajeno mehke gorke postelje? Pač bi bila Eliza obupala, da je s čudovito močjo podprl Oni, ki ga je ravnolar tako srčno spoznala očitno pred svetom.

„Bog je pripustil, da sem ločena od svojih; hoče me torej za-se imeti, k njemu pojden tje, kjer prebiva v cerkvi. In urnih korakov jo zavie po cesti proti mestu, kjer stoji katoliška cerkvice. Kako ljub jej je bil ta kraj; tu se je odpovedala svoji krivi veri; tu je prejela prvo sv. obhajilo. A cerkev je bila sevéda ob pozni uri zaprta. Pred vrata se torej sklone ubogo dekle in prosi Boga posebne pomoči v posebni potrebi. Moli dolgo, in še ni molilo, ko bi je ne mučil silen mraz. Poslovi se trej od cerkve ter stopi k bližnji duhovnikovi hiši; pri njem, ki jo je podučeval v katoliški veri, upa najti zavetje to noč. Pri vratih pozvoni in čaka, a robenega ni, da bi ji odprl; čaka dolgo in zvoni, a nihče ne pride; slednjič Elizo prevzame mraz, da se nezavestna sklone na prag, kjer jo bo kmalu rešil vsega trpljenja angelj smrti, ako kmalo ne dojde kaka človeška pomoč.

Kake pol ure pozneje pride duhovnik od obhajila domov ter se čudi, ko zagleda nekoga ležati na pragu njegove hiše; še bolj se pa čudi, ko spozna

čajo razni stroški. Gospa je pa baje zoper njega vložila tožbo zavoljo goljufije. — K predstoječi prigradbi naj pisalec teh vrstic priloži dva nauka. Prvič: Te dni je minister za kmetijstvo razposlal izkaz, kateri pravi, da se je v našem cesarstvu leta 1888 naprešalo vina za 4.154.700 hektolitrov, a lani za 4.191.300 hektolitrov; od tega predlanskim pride na Štajarsko 486.400 hektolitrov, Koroško 80, Kranjsko 207.400, Primorsko 597.100 hektolitrov; minulega leta pa na Štajarsko 315.000, Koroško 637, Kranjsko 135.000, Primorje 340.600 hektolitrov. Po naših krajih je še precejšnje število gospodarjev, katerim se dobra kapljica po pivnicah suši, kor ne najdejo kupca. Zatoraj krčmarji: Podpirajte domače vinorejce in „Vitanjska kupčija“ bo nemogoča! Drugi nauk: Omenjena gospa zna nemški, podpisala je v nemškem jeziku zloženo pogodbo, in vkljub znanju nemščine je vendar le bila opeharjena. Zatoraj Slovenec: Ako moraš kaj podpisati, podpiši samo to, kar zastopiš, namreč pismo slovensko, a za več varnost še le potem, ko si ga bil prebral sam. Dobro je tudi, da v nevarnih zadevah za svet povprašaš duhovnika, učitelja, župana, ali katerega drugega zvedenca, nikar pa s podpisovanjem nemških ter nerazumljivih pisem ne kupuj, kakor pravimo, mačka v žaklju!

Štajarsko. Na Mostecu pri Dobovi blizo Brežic imajo cerkvico sv. Fabijana in Sebastijana. Za popravljanje iste je svetli cesar iz lastnega premoženja

priložil 50 gld. — Čislana zakonca Ivan in Emilija Rájtár v Rádgoni slavila sta zlato poroko. — Župnika sta postala gg.: M. Jurkovič pri sv. Petru ob Dravi, J. Vraz pa pri sv. Florijanu blizo Rogateca. — G. Roman Fékonja je od deželnega odbora dobil za letos podporo, da se še bolje izuri v slikarstvu. On je Slovenec iz Veličán pri Ljutomeru. V imenovanem trgu je enkrat v neke prodajalnici na ogled izložil dve sliki, predstavljajoči dva znana gospoda. Kdor je sliki - oprsnici gledal, vsakdo je občudoval delo mladega umetnika. — V noči do 22. februarja je v Celji nagloma vsled mrtvouda umrl gosp. Mihajel Žolgar, profesor na gimnaziji ali latinskih šolah. Nekoliko časa bil je tudi deželni poslanec, v deželni zbor so ga poslali kmetje iz okraja celjskega. Sedanji pokojnik obnašal se je vedno kot priden kristijan in zvesti sin matere slovenske. Ljubi Bog, daj mu v večnosti dobro! — Prečast. gospod kanonik dr. Križanič je spisal knjižico z naslovom: „Bela žena ali prva reč med štirimi poslednjimi“. V spisu nahajajo se prigodbice iz domačih in tujih krajev, vmes pa so vpleteni lepi nauki. Kdor hvalevredno knjižico želiš, zanjo samo 17 kr. pošlji „Tiskarni sv. Cirila“ v Mariboru ali „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. — V Rádencih je baje iz ljubosumnosti krojač Stelcelj ustrelil kmečkega mladeniča Matijo Zemljiča. Pač bi se lepše podajalo, če bi mladi ljudje v roke jemali dobre knjige in poštene časnike, a ne smrtonosne puške in samokrese! — Železnico

svojo blago učenko Elizo. Hitro jo vzdigne ter nese v svojo sobo; kliče jo in oživlja. Po dolgem času spregleda Eliza, gleda zvedavo okoli sebe, a besede ni nobene iz njenih ust; moči življenja se počasi vračajo; globoko vzdihne in zopet je nezavestna. — Drugi dan izroči duhovnik bolnico sestrám-redovnicám, ki so imele blizo cerkve svoj samostan; lepo so jo oskrbovale in čez malo dni je bila Eliza iz nevarnosti.

Kako pa, da je Eliza iz protestanške prestopila v katoliško cerkev?

Slišala je mnogo o sedanjem kardinalu Manningu; tega blagega, apostolskega škofa v Londonu vse pozna in ljubi, ker je res duhovnik po volji božji, živi namreč le za srečo svojega bližnjega. Čisla ga kraljica angleška in ubogi delavci stavijo pri vsaki težavi nanj vse svoje zaupanje. Zvedela je Eliza, da je bil tudi ta škof poprej protestant, a da je spoznal resnico in prestopil; poslušala je večkrat njegove govore in segali so ji do srca, videla je njegova dobra dela, bila je premagana; prepričana je bila, da vera, ki vstvarja take junake, mora biti edina prava. V blago nedolžno srce pač najlože posije žark milosti in resnice — Eliza je prestopila v pravo

cerkev in od tedaj je bila res pravi angelj v hiši, srečna je bila in osrečevala je tudi svoje domače. V tem pa se zgodi, da pride oče domov, kateremu tega pismeno niso upali naznaniti in Eliza je bila zavržena; spoznala je, da učenec ni večji od Učenika in le da trpljenje vodi do večne slave.

Duhovnik, ki je tako lepo poskrbel za ubogo Elizo, poskusil je vse, da bi potolažil razjarjenega očeta, a ni nič opravil. Kar je general rekel, pri tem je ostal, „dokler se ne odpove rimski veri, ona ni moja hči.“ A Eliza je ostala njegova hči, spominjala se je očeta vsaki dan in izgovarjala ga je, da oče dela po svojem prepričanju in živel je v upanju, da mu Bog tega zameril ne bo.

* * *

General se je zopet vrnil v Indijo; njegova gospa popotuje s hčerkama in sinom po Belgiji, po Nemškem in pride tudi na Švajcarsko. Minulo je blizo poldrugo leto, odkar se je dogodilo, kar smo pripovedovali. Mesec majnik je bil posebno krasen v tej deželi leta 18... Gospa Balbinova se je pridno sprehajala s svojimi po zelenih tratoah ter iskala zdravila svojemu bolnemu srcu. Odkar je bila namreč Eliza zavržena od očeta, mati ni bila več vesela.

po Murskem polji pridno delajo. Voditelji za hrastovim lesom povprašujejo jako. Največ hrastovine bo se razpečalo iz loga blizu Pristave. Med delavci je veliko tujcev, zlasti Lahov.

Koroško. Vesela novica nam je došla s Koroškega, ki naznanja, da bodo tudi koroški Slovenci si ustanovili „Katoliško-politično in gospodarsko društvo“; imenovati hočejo društvo „Straža“ popolno primerno, zakaj, stoji naj na Koroškem na straži za vero in dom, katero oboje mu spodjeda brezverni Nemec. Imeli so že rodoljubi osnovalni shod in upati je, da društvo kmalu prične svoje delovanje. — Celovška posojilnica je imela 5. februarja svoj letni občni zbor; ustanovljena je bila

15. julija 1889 ter je imela v teku petih mesecev že prometa za 26.749 gld., gotovo lep začetek. — Posojilnica šmihelska je imela prometa za 35 tisoč goldinarjev in prav vrlo napreduje. — Občno nevoljo vzbudil je celovski uradni časnik, ki je med naznanili vabil ljudi na „bal“ v postu; zakaj ako vladni listi tako spoštujejo cerkvene zapovedi, kaj smemo pričakovati od družih brezverskih listov. — Vojake bodo odbirali v Celovcu za Celovec 1 marca, za okolico 28., 29. in 31. marca; v Beljaku 3., 4., 5. in 6. marca, v Trbižu 7. in 8. marca, v Št. Mohoru 10. in 11. marca, v Borovljah 2. aprila, v Velikoveu 16., 17. in 18. aprila, v Kaplji 19. aprila, v Pliberku 21. in 22. aprila, v Št. Pavlu 23. in 24. aprila.

Cerkev in šola.

Papeževa okrožnica.

(Dalje.)

Silen boj divja proti katoliški cerkvi, ljudje so pridobili mnogo novih posvetnih vednosti in zaslepljeni mislijo v svojem napuhu, da tudi božje postave več ne potrebujejo, zato nečejo poznati božjega razodenja, zato nečejo pokorni biti cerkvi, češ, da zanjo sedaj ni več prostora na svetu. Zato očitno in skrivaj napadajo cerkev in kujejo postave, ki se nanjo ne ozirajo. V tem boju treba, da so kristijani

na straži, da ohranijo v svojih sreih vero živo. Zato treba, da se radi podučujejo v krščanskih resnicah in da v ta namen tudi molijo. Pred vsem torej moramo braniti cerkev pred sovražniki; zakaj umakniti se sovražniku in obmolkniti pred njim, ko on razgraja zoper resnico, tako delajo bojazljivci, ki s tem žalijo Boga, škodujejo sebi in cerkvi in vodo napeljujejo na sovražnikov malin.

Sveta je naša dolžnost, da brez strahu pred svetom spoznavamo, kar kristijane uči njih vera. Ali

Ko se neki večer vračajo iz sprehoda domov, hiteli so ljudje v cerkev redovnic sv. Frančiška k Šmarnicam. Tudi Ana je hotela enkrat videti, kako katoliki obhajajo Šmarnice; zato gre v cerkev in ž njo tudi mati in sestra.

„Kako lepo petje, kako veseli obrazi“, reče Ana materi, ko pridejo iz cerkve, „pač srečne sestre!“

„Oh, kje pač prebiva sedaj moja Eliza?“ vzdihne mati; zvedela je namreč, da živi tudi v nekem samostanu, a ni zvedela kje. V tem pride redovnica memo in ko vidi, da ima tujo gospodo pred seboj, reče prijazno: „Ako si hoče gospoda ogledati tudi samostan in vrt, prosim, kar vstopiti“. — Kmalu so se sprehajali po prijaznem vrtu; prijetno pihlja večerni vetrič in zazibava lepo-dišeče cvetice, da se odpočinejo v nočnem miru.

„Kaj pa je tam doli na koncu vrta?“ vpraša Ana spremljajočo redovnico.

„Tam imamo svoje pokopališče; vsaki dan se ondi zbiramo in molimo za pokoj naših umrlih sester.“

„Tako priprosti in vendar tako lepi križi“, omenja Ana, ko hodi od križa do križa in prebira imena pokojnih redovnic. Naenkrat vskrikne Ana in

gleda srpo na neki križ. Mati misleč, da je Ana slabo, prihiti še v pravem trenutku, da omahujočo vjame v svoje naročje, kjer se razjoka na maternem srcu. Potem pokaže materi križ, kjer so zapisane besede: „Eliza Balbinova, rojena v Londonu dne . . umrla dne 20. decembra 18 . .“

Tako so se našli ločeni po sili, a vedno združeni v ljubezni . . .

Sestra redovnica, ki ni vedela, kaj vse to pomeni, začne pripovedovati: „Ta sestra bila je pravi nebeški angelj; pripeljali so jo bolno k nam iz Angleškega, da bi se v našem zdravem planinskem zraku pozdravila, a bilo je prepozno. Umrta je, toda smrt njena bila je nebeško lepa; trpela je veliko, kakor so pripovedovali, a zato sedaj vživa tudi veliko plačilo.“

Bridka žalost je grozila podreti ubogo mater, a cvetice, tako bujno cvetoče na grobu nje ljubljenc-otroka pričale so ji, da hčerka ni umrla, da je le po prestani hudi zimi in silnih viharjih kot pomladnja cvetka vsevetela — v pomladi večno mladi. — Odtrgala si je v spomin cvet iz milega ji groba, šepetajoč: „Prestala si uboga Eliza in srečna si! . . In mi? . .“

nismo vstvarjeni za boj? Ali si ne bomo le z bojem zagotovili večne sreče? Svojo vero torej očitno spoznati in skrbeti, da jo spoznajo tudi drugi, to je naša prva dolžnost. Zakaj mnogo je nevernih dandanes zato, ker so premalo podučeni. Vera pride od poslušanja, zato treba vero oznanovati; pred vsem seveda imajo to dolžnost duhovniki, pa tudi drugi kristijani so to storiti dolžni, ako jim je Bog dal posebne zmožnosti in jih poklical v stan, kjer morajo biti učitelji verskih resnic. Cerkveni očetje zbrani na Vatikanskem zboru opominjajo vse verne, skrbeti, da se na vse strani širi luč sv. vere in da se razganja tema zmot. Kdor tega z besedo ne more, gotovo lahko z vzgledom, ako namreč živi natanko po zapovedih vere.

Vojskovati se torej moramo, toda ne vsak sam in ločen od drugih, ampak združeni moramo biti, kakor dobro vrejena vojska. Edini moramo biti v svojih mislih in to v verskih rečeh ni težko; zakaj verske resnice nas uči cerkev, ki je nezmotljiva; ker pa je cerkev le ena prava, zato imamo tudi le eno resnično pravo vero. En Gospod, ena vera. Kristijani smo zato dolžni verovati vse resnice; zakaj kdor bi le eno zavrgel, bi zavrgel s tem vse, ker bi se ločil od cerkve, ki je steber, od papeža, ki je skala, na kateri je zgrajena verska resnica. Cerkev ima določevati, kaj naj kristijani verujejo. Zato pa je pred vsem potreba, da so v vseh zadevah kristijani poslušni cerkvi, to je: svojim škofom in pred vsem rimskemu papežu.

Cerkev namreč je družba od Boga vstanovljena v ta namen, da skrbi za duševni blagor človeštva; cerkev je torej v svojem delokrogu popolno samostojna, kakor je država samostojna v svojem. Duše voditi v nebesa, to nalogo je Jezus izročil cerkvi in do tega nima posvetna gosposka nobene pravice; zakaj Petru, ne pa cesarju je Bog izročil ključ nebeškega kraljestva. — Cerkev se torej popolno loči od drugih društev, zato ima svoje postave in svoje naprave, pa tudi vsikdar spoštuje tujo pravico. Po vzgledu cerkve imajo tudi verniki vravnati svoje mišljenje in svoje delovanje. Vdeleževati se imajo političnega življenja, toda pri tem morajo vedno pred očmi imeti blagor svete cerkve; kjer je cerkev v nevarnosti, tam morajo katoliki stati, kakor en mož za blagor svoje matere.

Država in cerkev ste družbi vsaka za-se; država ni podložna cerkvi, cerkev ne državi; s tem pa ne pravim, da morate biti ločeni, ali celo sovražni med seboj; tega ne. Država ima skrbeti, da podložni dobé priliko pošteno se preživljati in rasti v dobrem, bodisi v naukih ali v krepostih. Cerkev pa skrbi za vse, kar treba, da ljudje živé po zapovedih vere in strahu božjega. Pri vsaki postavi treba je torej gle-

dati, kaj da koristi človeku kot državljanu in kot kristijanu; zato cerkvi ne more biti vse eno, kakošne postave so v državi veljavne. Ako bi torej cerkev videla, da te ali one postave (n. pr. pri nas šolske postave) nasprotujejo koristim vere, nastane zanjo važna dolžnost, da po svojih močéh zabrani take postave in poskrbi, da je vsem postavam vodilo: duh svetega evangelija. Taka je tudi dolžnost vernikov v javnem življenju. Verni kristijani smejo podpirati le take može, voliti le take poslance, katerih poštenost in vernost jim je znana; nikakor pa ne smejo družiti in podpirati takih, ki so veri sovražni, naj to očitno kažejo ali pa previdno zakrivajo.

Da bodo pa v tem oziru verniki vspešneje splovali svoje dolžnosti, treba jim je pred vsem ednosti. Ni naš namen tukaj razkrivati, koliko so današnjih slabih časov krivi prepri med katoliki; vendar je toliko gotovo, da bi hudobni ne bili napravili toliko razdjanja na svetem mestu, ko bi bila vernikom vodnica krepka vera, ki se skazuje v ljubezni. Kar se je v tem oziru zagrešilo, popravi naj se urno. Spomin na preteklost naj ljudi zmodri za prihodnost.

(Dalje slédi.)

Romanje v Rim.

Letos je tisoč in tristo let, odkar je sv. Gregor Veliki sedel na papežev prestol. On je v pravem pomenu besede oče krščanske omike na zapadu, ker je vtrdil, razširil po svetih blagovestnikih na vse strani sveto vero, ki je najtrdneja podlaga vsaki omiki. — V spomin tega velikega papeža napravijo katoliki posebno romanje v Rim, da pomólijo na njegovem grobu, ter da naznanijo vdanost Leonu XIII., vrlemu nasledniku Gregorija Velikega. Na Dunaju se je osnoval v ta namen odbor odličnih mož, ki bode oskrbel vse potrebno za romanje. Z železnico se romarji odpeljejo dné 9. aprila; potovanje je proračunjeno na 15 dni, romarji bodo obiskali: v Padovi cerkev sv. Antona, v Loreti hišico Marijino, v Asisu Porcijunkulo in cerkvi sv. Frančiška in sv. Klare. V Rimu seveda se bodo najdlje mudili in ogledali si najbolj znamenite stvari. — Voznina je zelo znižana; voznja z Dunaja v Rim in nazaj za 3 razred velja 47 gld., za naše kraje seveda še ceneje, kar bo odbor kmalu naznanil.

Priporočila vredni knjigi ste:

Hoja za Marijo Devico ali posnemanje njenih čednostij, katero je iz nemškega posnel župnik g. B. Bartol in jo sedaj izdala Mohorjeva družba v drugem natisu. — Primerna je ta knjižica za branje in premišljevanje ob vsakem času sploh, posebno pa v majniku, ker tedaj se posebno spodobi gledati v čisto zrcalo Marijinih prelepих čednostij ter skušati si jih prilastiti. Zato pisatelj sam

vnema Slovence za branje knjige, rekoč: Prebirajte jo radi; dasiravno je drobna, ima vendar-le veliko lepih naukov v sebi. — Cena mehko vezani knjigi za ude Mohorjeve 40 kr., za neude 50 kr. ali pa z vezom vred 40, 50, 60 kr. več. Za pošto se doda 10 kr.

Duhovna samota ali osem dneve duhovne vaje v 24 premišljevanjih. Po J. Pergmayrji spisal P. Tadej Gregorič, Rudolfovo 1890. Vsak, kdor se je resno vdeležil kaknega misijona ali duhovnih vaj, vé, da so za človeka take vaje posebno blagodejnega vpliva; to čuti verno ljudstvo slovensko in se zato rado vdeležuje misijonov; rado bo pa tudi seglo po knjigi, ki mu bo veliko pomagla, da se pridoma vdeležuje duhovnih vaj ali misijona in mu bo v potrebi tudi sama namestovala

duhovne vaje. — In taka je zgoraj imenovana knjiga. Primerno pravi zato P. Hugolin Sattner, ko priporoča knjigo rekoč: Duhovne vaje so nam bile že zdavna potreba. Pogrešali smo jih za domačo rabo med misijoni, pogrešali jih v samostanih, pogrešali so jih tretjeredniki in udje bratovščin, po katerih se godi duhovno prerojenje vernikov. Ti se gotovo enkrat v svojem življenju pripravijo za dolgo spoved; najboljša priprava zanjo pa so duhovne vaje. — Knjiga ima 223 strani, tiskana je s popolnoma novimi, precej velikimi črkami na trdnem papirju in dela čast vrlega J. Krajca tiskarni. Cena ji je 50 kr. Dobiva se v zakristijah frančiškanskih in kapucinskih samostanov po Slovenskem, pošlje jo tudi P. Hugolin v Novem Mestu po pošti proti znesku 55 kr. — Dobro došla knjiga vernim Slovincem.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Ljubljanski župan g. P. Grasselli naroča v posebnem razglasu posestnikom in najemnikom zemljišč, nasvetu mestne občine ljubljanske, da naj očistijo svoje drevje, grmovje, seči ali žive meje, lesene vrtné plotove na vrtih, polju in travnikih, zapredenih gosenic, mrčesnih jajec in zapredkov, ter naj jih pokončajo prilično do konca meseca marca; enako naj tudi vničijo gosenice, ako se prikažejo spomladi na drevju, gotovo saj do 15. maja. Tudi naj pokončujejo hrošče in črve pri oranju in kopanju. Kdor bi tega sam ne storil o pravem času, bo mestna občina dala izvršiti za njegov denar, zraven tega bo pa moral plačati še kazni na korist občinske blagajnice od 1 do 10 gld. ali pa bo kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

Pokončujte zalego glogovega belina! (Dalje.) V naših krajih ni ga skoraj hujšega sovražnika sadnemu drevju, nego je „Glogovi belin“. Gosenice levé (preoblačijo) se, ko doraščajo ob drugi spomladi, po trikrat, na kar se zabubijo po zgoraj opisanem načinu.

Med koristnimi ptički so, kar je meni iz večletnega opazovanja znano, senice vseh vrst, katere brez usmiljenja tudi med zimo kaj marljivo trebijo in obirajo sadno drevje te škodljive gosenčje nesnage; seničica obesi se s svojimi krempljci na pripreden list ter oberé in požre iz njega vse gosenčice „belinove“, kolikor jih je ravno v listu. A teh prekoristnih ptičic je vse premalo, da bi mogle same milijonino golazen popolno uničiti. Srake in šoje so pa tudi koristnim ptičkom ob času, ko té valé svoje mladičke, hudi sovražniki; te požeruhe izpijajo malim ptičkom jajčka v gnezdih, pa tudi že izvalene mla-

dičke jim neusmiljeno pomoré in požró. Torej pogin grdim srakam in šojam!

Ker pa mali ptički ne morejo sami gledé vničevanja zalege „belinove“ vsega storiti, mora jim zavedni kmetovalec-sadjar priskočiti ob zadnjem času v svojo lastno korist tudi sam na pomoč.

Vse hvale vredno je, da so se začele za to prevažno opravilo tudi višje oblasti zanimati. Tako izdal je veleslavni deželni odbor kranjski z dném 27. pretečenega meseca pod opravilno številko 196 kratko a temeljito „Navodilo o pokončevanju škodljivega mrčesa.“ Ravno tako oklicalo se je tudi že po občinah uradno potjo slavnih c. kr. okrajnih glavarstev, da naj vsak posestnik-sadjar do gotovega časa strebi svoje drevje škodljive gosenčje zalege. Naj bi to ne ostalo le glas upijočega v puščavi!

„Belina“ zatré se s tem, da se ono listje, katero je med zimo na drevju priprédno ostalo, z roko obere do čistega, kar je na nizkem in srednje debelnatem drevju brez posebne težave mogoče izvesti, (le primerne lestvice treba je pri tem); da se na visokorastočem drevju to listje z vejicami vred postrizje z gosenčjimi škarjami, ti odstrižki se varno in do čistega poberó in, kakor z roko obrano listje, potem sežgó; za to opravilo treba je zadosti dolge lestve in pa primerne droge za nasad škarjam. (Take škarje prodajata v Ljubljani nožarja gg.: Juvan v Slonovih ulicah in Hoffman na Glavnem trgu.) Udje podružnice c. kr. kmetijske družbe v Bledu nakupili so do sedaj že 30 takih škarij, da pokažejo ž njimi grdemu mrčesu, kar mu gré. To je znamenje in očitni dokaz prave zavednosti in napredka. Posestniki-sadjarji, posnemajte te vrle go-

renjske korenjake tudi drugod. In slednjič s plamenicami (gosenčiji baklami), take kaj trdne in izvrstne izdeluje v Ljubljani klepar (špengler) g. Stadler, prve vrste so po 1 gl. 10 kr., druge vrste le po 90 kr.; s temi se zapredki in zgoraj opisano listje kar na drevji posmodi. S temi pripomočki in le na opisani način vniči se grdi „belin“. Za to pa čas že poteka; ker, če bode ugodno vreme, konec tega meseca bode sovražnik že izlezel in potem ti je ves trud brez uspeha. Na noge torej, mili kmetovalci-sadjarji po domovini, da vas sovražnik ne prebiti!

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 6 gl. 50 kr., rž 5 gl. 30 kr., ječmen 5 gl., oves 3 gl. 50 kr., koruza 5 gl. 10 kr., proso 5 gl., hajdina 4 gl. 70 kr., krompir 2 gl. 20 kr., vse po hektolitr; kilo fižole 12 kr., leče 32 kr., graha 22 kr., liter prosenega pšena 12 kr., kilo govedine 54 kr., teletine 57 kr., slanina (sveža) 50 kr. in (povojena) 70 kr., jajce 2 kr.

Pšenica 100 kilo velja po mestih: Ormož 7 gl. 70 kr., Gradec 8 gl. 80 kr., Celovec 8 gl. 75 kr., Ljubljana 8 gl. 37 kr., Lince 9 gl. 20 kr., Dunaj 9 gl. 35 kr., Praga 10 gl. 30 kr., Budapešt 8 gl. 30 kr.

Cena hmelju. To blago se s slovenskega Štajara pošilja tudi v mesto Zatež na Češkem. Tukaj

hmelj prodajajo navadno pod trojim imenom: Blago Zateško mestno velja 50 kilo 90—100 gl., ono z dežele 75—85 gl., iz Ošave pa 50—60 gl.

Cena železa. Kos železa, vreden 30 krajcarjev, vreden je, če se prekuje v podkev, čez en goldinar, če se napravi iz njega orodje, čez dva goldinarja, ako se napravi iz njega kaka umetna stvar, dvajset, ako se predela v šivanke trideset, a v gumbe pre-narejen tri sto goldinarjev, in če se napravijo iz njega kazala za uro ali urna peresa, lahko njegova vrednost poskoči do dvajset tisoč goldinarjev.

Poraba lesa za železnične prage (švelarje). Na Francoskem porabijo samo šestere velike železniške družbe vsak dan 10 tisoč lesenih pragov, na leto tedaj 3 milijone 650 tisoč lesenih pragov (švelarjev). Ker se more iz enega drevesa srednje velikosti komaj več kot deset pragov narediti, se razvidi, da se mora vsak dan nič manj kot tisoč dreves posekati le za prage, katere potrebujejo francoske železniške družbe. Združene države v Severni Ameriki porabijo vsako leto več kot 15 milijonov švelarjev, in treba je posekati 80 tisoč hektarjev lesa, da se dobi toliko pragov. Ceni se, da potrebuje cel svet na leto kakih 40 milijonov pragov.

Razne vesti.

(Shod „Katoliškega političnega društva“) v Ljubljani bo v nedeljo 9. marca ob 6. uri zvečer v redutni dvorani. Več o tem na prvi strani lista.

(Podpora stradajočim) jel je po malem deliti deželni odbor kranjski; nakupil je v ta namen sedaj turšice in krompirja; spomladi pa pomore siromaškim kmetom s semenom. Seveda je ta podpora v primeri s potrebo neznatna, zato prosimo v imenu revežev, naj tudi visoka vlada kmalu kaj stori v ta namen, dežela sama vsega ne zmore. Ne pozabiti: Kdor hitro dá, dvakrat dá.

(Zaničevalec rožnega venca.) Neki brezverec na Francoskem je pred mesecem djál svojemu lovskemu psu rožni venec okoli vrata, češ: Rožni venec se psu prav lepo podá in jaz sem posebno veliko in lepih zajcev nastreljal, odkar moj pes nosi rožni venec na vratu. Kmalu na to zbolí ta človek, vrat mu začne otekati, bolečine so neznosne, on ne more ne jesti ne piti ne dihati, v treh dneh je mrlič. — Da je bil slednjič tudi pokopan kakor pes, to je brez cerkvenega pogreba, to je bil njegov konec. — Ne norčuj se iz svetih rečij!

(Zobe izdreti brez bolečin.) V mesto pride zdravnik, ki po časnikih napove, da dére zobe brez

najmanjše bolečine. Kmet iz okolice zvé za to in pride v mesto ter vpraša, kje da je oni zdravnik, ki izdira zobe brez bolečine. „Ne daleč od tukaj, reče mu meščan, le po tej ulici pojdite naprej, na koncu se zavijte na desno in tam bote že slišali, kako vpijejo ljudje, ki jim dére zdravnik brez bolečin zobe, le za tem glasom pojdite in gotovo ga najdete.“

(Dobro zadel.) Oče: „No Janez, lepo spríčalo si prinesel iz šole, tukaj imaš nekaj za svojo hranilnico. (Vzame iz žepa papirnat in srebern goldinar.) Na, ktereга imaš raji: gotovo lep tolar!“ „Dá, svetli tolar mi je ljubši, samo prosim, zavijte ga s popirnatim goldinarjem, da ga preveč ne umažem.“

(Sedanja pravica.) Za vsako najmanjšo stvar treba je dandanes človeku hoditi od Poncija do Pilata, ako hoče kaj doseči pri gosposki ali pri sod-niji. To razmero je prav presodil nedavno umrli grof Andrasy, ki je rekel svojemu pravosodnjemu ministru pri neki priliki: Ljubi Baltazar, ako bi šlo to tako dalje, moral bo človek, ki je izgubil na cesti žepno ruto, poklicati sodnika in dva advokata, da jo bo smel pobrati, ako jo sam najde.

(Ni potreba.) Gospa pogleda iz okna na cesto, kjer je ravno neki deček njenega razposajenega sinka vrgel na tla ter mu jih prav pošteno našteva po plečih. Gospa jezna zaupije skozi okno: „Čakaj, čakaj, pobalin, ti bom šla jaz pomagat“. Drzni deček ji hitro odgovori: „Ni potreba, gospa, le gori ostanite, bodem že sam ž njim napravil račun.“

Živinski semenj

se bode v Polhovem Gradcu ponovil in sicer **17. sušca** in **13. junija** t. j. prvi na ponedeljek tihega tedna, drugi na dan sv. Antona Pad.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 20. marca.

Tržne cene v Ljubljani

dne 5. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 66	Špeh povojen, kgr. . .	— 68
Rež, „	5 50	Surovo maslo, „ . . .	1 —
Ječmen, „	5 —	Jajce, jedno „ . . .	— 2
Oves, „	3 10	Mleko, liter	— 8
Ajda, „	5 50	Goveje meso, kgr. . .	— 60
Proso, „	4 83	Telečje „	— 56
Koruz, „	5 —	Svinjsko „	— 58
Krompir, „	3 12	Koštrunovo „	— 46
Leča, „	12 —	Pišanec „	— 65
Grah, „	10 —	Golob „	— 20
Fižol, „	10 —	Seno, 100 kgr. . . .	2 23
Maslo, kgr.	1 10	Slama, „	2 32
Mast, „	— 70	Drva trda, 4 mtr. . .	7 —
Špeh svež, „	— 58	„ mehka, „	4 25

„Zum gold.
Reichsapfel“

J. PSERHOFER-j

lekarna
na Dunaji,

I., Singerstrasse šte. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, zaslužijo po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici premnogo boleznij, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo. Že mnogo desetletij razširjene so te kroglice splošno, mnogi zdravni ki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — **Škatljica s 15 taciimi kroglicami stane 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.**, pri nefrankovani pošiljavi po povzetju **1 gld. 10 kr.** — Če se naprej pošlje denar, stane s poštnine prosto pošiljavi: zavoje kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne odpošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecno

Pserhoferjeve kričistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovnem navodilu za rabo ime **J. Pserhofer** in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferjev. Lonček 40 kr. S frankovano pošiljavi 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodcu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, škatljica 3 gld.

Univerzalni obliž prof. **Steudela**, domače sredstvo proti ranam, oteklinau itd., lonček 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

Universalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatljica 1 gld.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preskrbe na zahtevanje točno in cenó. — Pošiljave po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštni nakaznici), je poština dosta nižja, nego pri pošiljavah s povzetjem. (12—2)

Loterijske srečke.

Trst	22. februarija:	36,	90,	86,	50,	52.
Line	22. februarija:	38,	78,	75,	28,	27.
Građec	1. marca:	58,	74,	27,	46,	11.
Dunaj	1. marca:	90,	85,	54,	35,	12.

Dar za cerkev presv. Sra Jezusovega.

Katoliška srenja v slavnem glavnem mestu Weimar dosedaj ni imela nobene cerkve, ampak le molitveno sobico. Nemogoče je bilo, da bi v njej imelo prostora dovolj številu pobožnih pri nedeljski službi Božji. Če tudi brez pripomočkov postavili smo spomladni temeljni kamen novi cerkvi Sra Jezusovega. Stavba kazala je, žali, velike težave, ko smo prišli na pesek in se je v globini kot neprošeni gost prikazala voda. To se je oviralo zidanje in je zvišalo troške za 25.000 mark. Vkljub temu smo z Božjo pomočjo postavili v poljeju velik del cerkvice. Zdaj pa so pošli vsi pripomočki. Moči naše srenje so bile skrajno napete. Revni in premožni se udeležujejo s pohvalno gorečnostjo pri donšanju darov. Celo dninar donša svoj dar, otrok svoj prihranjeni vinar. Več nam ni možno storiti. Kako nam je tedaj zidati dalje? Vsi drugi viri so nam zaprti. Zato se obracam še enkrat na Vas, krščanski bratje, s prošnjo za kak kamenček za našo cerkev. Ne poznam druge zaloge, ljubi prijatelji, kakor tisto, katera je vdana v Vašo krščansko dobrodelnost. Dajte torej, kar Vam dati velevala ljubezen: "slehern, kakor je namenil v svojem sreč, ne z žalostjo ali po sili, zakaj vselega darovalca ljubi Bog." II. Kor. 9, 7. On, ki se javen deli seme in daje kruh v živč, Vam bo pomnožil sadove Vaše dobrodelnosti. Pomagajte nam, ljubi kristjani, k zgradbi hiše Božje! Kako sladko čutilo, svoj dar prinesiti v čast Božjo! Kako tolažilna zavest, si s tem storiti dolžnika Boga! Bog je zvest plačnik, ki tudi neopominjan obresti daje ob pravem času. Katoliki! pomagajte nam nadalje zidati! Boljše je malo dati, kakor ničesar! Z veliko malih darov bo postavljena naša cerkvice. Vsak dar po poštni nakaznici ali v pisemnih znakih nam je prijeten. Bog blagoslovi!

K. Jüngst, župnik.
Weimar, Thüringen.

(5-3)

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

St 1375.

Razpis.

(3-1)

Na podstavi zakona z dné 24. aprila 1888. l., dež. zak. št. 12. popolniti je na Kranjskem sledeča mesta

okrožnih zdravnikov,

in sicer:

a) z letno plačo 800 goldinarjev:

1. Bohinjska Bistrica, 2. Kočevska Reka, 3. Kranjska Gora,
4. Šmarje pri Ljubljani, 5. Železniki;

b) z letno plačo 700 goldinarjev:

1. Raka, 2. Senožeče, 3. Vipava;

c) z letno plačo 600 goldinarjev:

1. Bled, 2. Prevoje pri Brdu.

Stalno nameščeni okrožni zdravniki imajo razen plače tudi pravico do dveh v plačo vštevnihi starostnih doklad po 50 gld., vselej po dopolnjeni petletni službeni dōbi, kakor tudi do pokojninskih in preskrbninskih užittkov zá-se in za zaostale svojce.

Prosilci za jedno teh mest vložiti morajo svoje prošnje pri deželnem odboru kranjskem

do 25. marca 1890. l.

ter v njih dokazati svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse po deželah, zastopanih v državnem zboru, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dotedanje službovanje, ter znanje nemškega in slovenskega ali mesto tega kakega drugega slovanskega jezika.

V službe okrožnih zdravnikov nastavljajo se tudi na Kranjskem poslujoči ranocelniki z najnižjo plačo 400 goldinarjev, toda le začasno in brez pravice do pokojnine.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dné 16. februarija 1890.

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

priporoča prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., due.
1 gold., 5 due. 4 gold.Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče
sredstvo. 1 stekl. 20 kr., due. 2 gold.Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano
braniło proti koleri, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr.,
due. 2 gold.Cvet zoper luskin, najboljšo sredstvo za odstra-
njenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam.
Cena z navodilom rabe 80 kr.Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo
vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena
steklenici 50 kr. due. 5 gold.Dorševo ribje olje najboljšo bažo, katero jedino
zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofelnom itd. Mala
stekl. 50 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Franceva zdravilna esenca, proti boleznim v že-
lodei in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., due. 1 gold.,
5 due. 4 gold.Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah
po 20, 50 kr. in 1 gold.Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz naj-
zdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol
litra, z navodilom rabe 80 kr.Horstova voda za oči proti unetim očem, njih
kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., due. 3 gl.Kapljice za bledico, dobro sredstvo proti pomanj-
kanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive, 36 kr., due. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boleznim, ki od
želodeca prihajajo. Cena škatlici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in
navodilom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitev 5 gl. 25 kr.Kri čistilni čaj Küllerjev. Majhen zavitek 75 kr.,
velik 1 gold. 30 kr. z navodilom rabe vred.Kroglice za bledico dr. Blanda (posukrane)
proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škat-
ljica velja 60 kr.Kroglice za trakulje, gotovo sredstvo proti tra-
kulji. Cena z navodilom 2 gold.Malaga-vino najboljšo vrsto za prebolele. Stekl.
1/4 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.Marijino-čeljske kapljice, slavno znano in zelo
priljubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica
20 kr., due. 2 gold., 5 due. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliž zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno
tak od mene le 40 kr.Pagliano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se nič-
vrednih ponaredeb, cena 1 gold.

Prašek za ščurke. Škatljica 30 kr.

Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.

Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.

Lonček 40 kr.

Sallielno kislá ustna voda. Stekl. 50 kr.

Sallielno kislá zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripa-
vosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih pla-
ninskih zelišč. Stekl. 50 kr., due. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.

Stekl. 40 kr., 1/2 due. 2 gold.

Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo
proti zlatej žili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju
slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škat-
ljica z navodilom rabe 50 kr.Univerzalni zdravilni obliž (flajšter) zoper vsako-
vrstne rane, vnetje otekline itd. Škatljica 30 kr.Ustna voda dr. Duflos-a iz ameriških rastlin, ohran-
juje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. 60 kr.Voda za čiščenje obraza, pege, ogree, grinte in
druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., due. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Helderji z dodatkom sali-
cilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena
butelji 1 gold. 20 kr.Železnato salo iz kitovih jeter najboljšo vrsto, za
krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene
so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji
Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želo-
dčne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna
olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prašice zoper vse pra-
šičje bolezni. Stekl. 30 kr.Prašek za prašice po poskušnjah potrjen proti pere-
čemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanj-
kanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.Konjski cvet za utiranje udov, trganje, otekline,
spahenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne
konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega
praška, obvaruje se ga čestokrat nalezljivim boleznim.
Zavitek 50 kr.Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek
je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi
iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

Homeopatična lekarna.

Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na
Kranjskem. Napravljajo se tu zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočnejše. Isto tako se dobé vsa zdravila
po receptih napravljena, vedno sveža in najboljšo vrsto. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosim vljudo, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Lud. Grečel, lekar.

(15)